

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Наукова бібліотека імені М. Максимовича
Інформаційно-бібліографічний відділ

**ТЕМАТИЧНИЙ ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ З
ПИТАНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ**
Випуск 1 : Реформування вищої освіти в Україні

Київ 2024

Тематичний огляд публікацій з питань вищої освіти та науки. Вип. 1 :
Реформування вищої освіти в Україні / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка,
Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. В. В. Матюха ;
за заг. ред. І. І. Тіщенко. – Київ : [б. в.], 2024. – 45 с.

*Представлено огляд наукових статей освітнього спрямування з фондів
Наукової бібліотеки імені М. Максимовича. Огляд досліджує проблему творчої
особистості в умовах інформаційно-цифрової реальності; містить нормативні
документи в галузі освіти та науки, наукові статті викладачів закладів вищої освіти
України та інших країн, матеріали з монографій, конференцій та інші документи.
Розраховано на викладачів, науковців, аспірантів, студентів, а також усіх, кого
хвилює перспектива людини в контексті суперечностей і викликів нової епохи.*

ЗМІСТ

Нормативні документи в галузі освіти та науки	4
Вища освіта в Україні. Методика викладання у вищій школі	8
Бібліотечна освіта	35
Вища військова освіта.....	38
Вища медична освіта	41
Фахова вища філологічна освіта.....	42

Нормативні документи в галузі освіти та науки

1. **Верховна Рада України** прийняла Закон щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті / Прес-служба Апарату Верховної Ради України // *Голос України*. – Київ, **2024**. – 25 квіт. (№ 20 (72)). – С. 3.

Цей Закон визначений євроінтеграційним, оскільки він суттєво розширює можливості здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальних освітніх траєкторій та автономії закладів вищої освіти в розробленні та реалізації освітніх програм. Тепер здобувачі вищої освіти зможуть самостійно формувати освітню траєкторію, регулювати тривалість свого навчання, змінювати через рік навчання спеціальність у разі потреби. Закон передбачає навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох закладах вищої освіти за умови здобуття тільки однієї кваліфікації вищої освіти за кожним рівнем за кошти державного бюджету.

2. **Комітет з питань освіти, науки та інновацій** провів чергове засідання // *Голос України*. – Київ, **2024**. – 26 січ. (№ 18). – С. 8.

Під час засідання було розглянуто питання про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам.

3. **Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України** з питань підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів : постанова Кабінету Міністрів України від 3 травня 2024 р. № 507 // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2024**. – 8 трав. (№ 94). – С. 4.

4. **Про внесення змін до Положення про конкурсний відбір наукових, науково-технічних робіт та проєктів, які фінансуються за рахунок зовнішнього інструменту допомоги Європейського Союзу для виконання зобов'язань України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій "Горизонт 2020"** : постанова Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2024 р. № 183 // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2024**. – 28 лют. (№ 43). – С. 3.

5. **Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки пріоритетних напрямів наукових**

досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у закладах вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2024 р. № 133 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 13 лют. (№ 31). – С. 5.

6. **Про внесення** змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2024 року : Закон України від 8 листопада 2023 р. № 3438-IX // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 29 груд. (№ 261). – С. 3.

7. **Про конкурс** на здобуття у 2024 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук // Голос України. – Київ, **2024**. – 14 лют. (№ 31). – С. 4.

Подано коротке резюме на кандидатів. Серед претендентів на премію – науковці КНУ імені Тараса Шевченка: Заярний Олег Анатолійович, д-р юридичних наук та Тереміленко Катерина Володимирівна, д-р хімічних наук, доцент.

8. **Про призначення** академічної стипендії Кабінету Міністрів України студентам закладів вищої освіти та аспірантам : розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2024 р. № 303–р // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 19 квіт. (№ 80). – С. 6.

Стипендія призначена студенту КНУ імені Тараса Шевченка Франкову Олексію Олександровичу.

9. **Про призначення** державних стипендій видатним діячам науки : Указ Президента України від 22 грудня 2023 р. № 845/2023 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 26 груд. (№ 258). – С. 6.

10. **Про призначення** державних стипендій видатним діячам освіти : указ Президента України від 29 берез. 2024р. № 199/2024 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2024**. – 2 квіт. (№ 67). – С. 6.

11. **Про призначення** стипендій Президента України переможцям XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка : Указ Президента від 22 грудня 2023 р. № 835/2023 // Урядовий кур'єр. – Київ, **2023**. – 26 груд. (№ 258). – С. 3.

12. **Про присудження** Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2022 рік : постанова Верховної Ради України від 20 грудня 2023 р. № 3524-ІХ // *Голос України*. – Київ, **2023**. – 28 груд. (№ 260). – С. 3.

Премія присуджена О.Г. Короткому, заступнику директора з наукової роботи ННЦ "Інстит біології та медицини".

13. **Про реалізацію** експериментального проекту щодо створення на базі закладів вищої освіти, наукових установ мережі стартап-шкіл – інкубаторів – акселераторів : постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2024 р. № 430 // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2024**. – 26 квіт. (№ 85). – С. 3–4.

14. **Про реорганізацію** Інституту фізичної оптики імені О. Г. Влоха Міністерства освіти і науки України : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2024 р. № 114-р // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2024**. – 21 лют. (№ 38). – С. 5.

15. **Про реорганізацію** Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського : розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 січня 2024 р. № 6-р // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2024**. – 10 січ. (№ 7). – С. 11.

16. **Про реорганізацію** територіальних органів Державної служби якості освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 15 березня 2024 р. № 302 // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2024**. – 22 берез. (№ 60). – С. 5.

17. **Про реорганізацію** Української інженерно-педагогічної академії : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 лютого 2024 р. № 113–р // *Урядовий кур'єр*. – Київ, **2024**. – 21 лют. (№ 38). – С. 5.

Реформування вищої освіти в Україні

18. **Відкрито** Офіс підтримки стратегічних змін спільно з WNISEF // *Освіта і суспільство*. – Київ, **2024**. – № 1 (70). – С. 3.

Міністерство освіти і науки України за підтримки Western NIS Enterprise Fund (WNISEF), який впроваджує ініціативи з просування реформ в Україні та трансформаційні проекти, створює Офіс підтримки стратегічних змін. Проект упроваджено у співпраці із ГС "Фонд підтримки реформ в Україні". Офіс підтримки стратегічних змін – це команда, покликана надавати

експертно-аналітичну підтримку Міністерству освіти і науки України у здійсненні середньо- та довгострокових реформ в умовах війни та післявоєнного відновлення. Ця ініціатива – один із прикладів партнерства для освіти і науки України на стратегічному рівні та заради змін якості освіти.

19. **Галата С.** Державна атестація наукових установ та університетів: як це буде? / С. Галата // Світ. – Київ, **2024**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 7.

Міносвіти пропонує для громадського обговорення проєкт наказу "Про державну атестацію наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності". Міністерських оцінювачів цікавить кількість монографій та кількість розділів монографій, які індексуються у Scopus та/або WoS, які опубліковані за кордоном та в Україні. Надзвичайно цікаво, що згідно з додатком 5 питомий показник кількості монографій, які індексуються у Scopus та/або WoS отримав коефіцієнт 3, а розділи монографій – 2,5! Натомість статті Q1–Q2 лише 2.

20. **Допоможуть** модернізувати систему підготовки правників // Голос України. – Київ, 2024. – 2 лют. (№ 23). – С. 6.

Міністерство освіти і науки України та Агенство США з міжнародного розвитку підписали протокол про співпрацю щодо реалізації Програми міжнародної технічної допомоги, що дасть змогу реформувати систему юридичної освіти.

21. **Каніболоцька М.** Як зробити освітні зміни бажаними / М. Каніболоцька // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 1 (70). – С. 18–20.

22. **Холявко Н. І.** Теоретичні засади та підходи до модернізації закладів вищої освіти на базі концепції сталого розвитку / Н.І. Холявко, А. Г. Самойлович, І. І. Олифіренко // Проблеми економіки. – Харків, **2023**. – № 3 (57). – С. 119–127.

23. **Шеремета Ю.** Зустріч у Посольстві США: підтримка університетських ініціатив / Ю. Шеремета // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 4 (73). – С. 2.

В Амбасаді Сполучених Штатів Америки в Києві 8 квітня пройшла робоча зустріч представників Консорціуму університетів України, Молдови і Державного Університету Сан Дієго (CUMAI) із представниками посольства США в Україні. У зустрічі взяли участь керівники та представники відділів

Агентства США з міжнародного розвитку USAID, U.S. Commercial Service, Глобальної програми обміну студентами (Global UGRAD), напряму Освіта та культура тощо. Консорціум представляли Державний університет Сан Дієго, Одеський національний економічний університет, Херсонський національний технічний університет, Хмельницький національний університет та Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Від ДНУ в робочій зустрічі взяв участь в.о. проректора з науково-педагогічної роботи у сфері міжнародного співробітництва Віктор Гассо.

24. Шеремета Ю. Україна взяла участь у Bett UK 2024 / Ю. Шеремета // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 2/3 (71/72). – С. 2.

24–26 січня в Лондоні українська делегація відвідала Bett UK 2024 – наймасштабніший міжнародний майданчик для презентації освітніх продуктів та технологій. До складу делегації увійшли й EdTech-стартапи, які пройшли відбір у листопаді 2023 року. Загалом у ньому взяло участь 29 команд, вісім з яких представили Україну на події в Лондоні.

Вища освіта в Україні. Методика викладання у вищій школі

25. Антонєць А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні природничо-наукових та агротехнічних дисциплін в умовах дистанційного навчання / А. Антонєць, Н. Прілепо, О. Малиш // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 78–84.

Окреслено особливості та переваги використання можливостей системи Moodle та Google Meet для якісного викладання фізико-математичних та агротехнічних дисциплін в умовах дистанційного навчання.

26. Артюшенко А. Адаптація майбутніх фахівців до міждисциплінарної підготовки як основа формування фахової мобільності / А. Артюшенко // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2023**. – Т. 11, № 8. – С. 7–12.

Розглянуто перспективи реалізації системних змін у підготовці майбутніх фахівців в умовах динамічного інформаційно-освітнього середовища. Наголошено на важливому значенні формування фахової мобільності

майбутніх фахівців в умовах європейського освітнього простору, що відкриває нові можливості не тільки для здобуття освіти, а й для розвитку європейського ринку праці.

27. **Афенченко Г.** Менеджер культури: поле професійної діяльності / Г. Афенченко // *Культура України*. – Харків, 2023. – Вип. 80. – С. 17–23.

Сформульовано тенденції в освітній підготовці менеджерів соціокультурної діяльності. Запропоновано визначити фах "Менеджмент культури" як такий, що за своїми завданнями і функціями охоплює всю галузь культурних індустрій. Надано освітні спеціалізації менеджера культури (артменеджмент, продюсерство, кроскультурний менеджмент) з відповідними виробничими функціями, які доповнюють його завдання.

28. **Бабенко К.П.** Прийоми вдосконалення навичок усного монологічного мовлення студентів спеціалізації "Туризм" / К.П. Бабенко // *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки*. – Черкаси, 2023. – Вип. 2. – С. 123–129.

29. **Багно Ю.** Особливості організації інклюзивного навчання крізь призму євроінтеграційних процесів / Ю. Багно, О. Сергійчук // *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки*. – Черкаси, 2023. – Вип. 1. – С. 31–36.

30. **Базиль Л.** Вектори розвитку профтехосвіти / Л. Базиль // *Освіта і суспільство*. – Київ, 2024. – № 2/3 (71/72). – С. 6.

7 березня в Інституті професійної освіти НАПН України відбулося онлайн пленарне засідання XVIII Всеукраїнської науково-практичної (звітної) конференції "Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання". Із вітальним словом до учасників конференції звернувся Президент НАПН України, доктор філософських наук, професор, академік Національної академії наук України, дійсний член (академік) Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень.

31. **Бальбуза О.** Супервізія як метод супроводу професійної діяльності педагогів / О. Бальбуза // *Пріоритетні напрямки розвитку наукової думки в XXI столітті : до 25-річчя Одес. ін-ту МАУП : зб. наук. праць за матеріалами V Міжнар. наук.-практ. конф. до Дня науки України, 19 трав. 2023 р.* / ПрАТ

"ВНЗ "Міжрегіон. Акад. упр. персоналом, Одес. ін-т [та ін.; редкол.: О.Ф. Каракасіді та ін.]. – Одеса, **2023**. – С. 122–127.

32. **Білан М. В.** Освітні програми для дорослих іммігрантів у Канаді / М. В. Білан // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 121–127.

33. **Білик О.** Ways of Engaging First-Year Students in Discussions Through Small Group Work / О. Білик, І. Малишівська, Н. Пилячик // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2023**. – vol. 10, № 1. – С. 76–86.

Способи залучення першокурсників до дискусії англійською мовою через роботу в малих групах.

34. **Бісовецька Л.** Культура наукової української мови як складова професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи / Л. Бісовецька // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 179–185.

35. **Бондарчук Н.** Перспективи модернізації освітньої галузі України в контексті підвищення якості фізичного виховання школярів і студентів / Н. Бондарчук, В. Тулайдан, О. Тимочко // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2023**. – Вип. 2 (53). – С. 17–21.

36. **Бохно Е.** Історія становлення Літньої школи молодих педагогів / Е. Бохно // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 1 (70). – С. 16–17.

37. **Бояркіна Г.** Структуроване вивчення географічних назв на прикладі назв країн у сучасній китайській мові студентами закладів вищої освіти / Г. Бояркіна // Іноземні мови. – Київ, **2023**. – № 4 (116). – С. 29–34.

38. **Бутник О.О.** Удосконалення публічної політики інтернаціоналізації вищої освіти та науки / О.О. Бутник // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2023**. – № 20, жовт. – С. 153–157.

39. **Вахоцька І.О.** Психологічні чинники конфліктологічної стійкості студентів / І.О. Вахоцька // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2023**. – № 6 (76). – С. 11–18.

40. **Веселовська В.** Медіаосвіта під час війни / В. Веселовська // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 2/3 (71/72). – С. 14–15.

Наприкінці січня відбувся круглий стіл "Особливості медіаосвіти дорослих в умовах війни", організований Державним комітетом телебачення і радіомовлення України, Національною академією педагогічних наук України Національною спілкою журналістів України, Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Українським інститутом підвищення кваліфікації працівників телебачення, радіомовлення і преси. Учасники поділилися науковими та практичними напрацюваннями, досвідом, набутим за час війни, окреслили низку проблем, які необхідно вирішувати. Доктор педагогічних наук, академік-секретар відділення професійної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук професор Нелля Ничкало доповіла про розвиток андрагогіки – педагогічної науки, що охоплює теоретичні і практичні проблеми освіти, навчання, виховання дорослих.

41. **Використання** доповненої реальності в процесі викладання фізики / І. Канівець, Т. Горда, О. Канівець, О. Давидюк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 81–87.

Розглянуто проблему проведення лабораторних робіт з фізики в умовах дистанційного навчання. Шляхом вирішення даної проблеми запропоновано використання авторського додатку доповненої реальності. Виконано короткий огляд впровадження AR в освітній процес, у т. ч. і навчання фізики у закладах вищої та фахової передвищої освіти.

42. **Виноградов О.Г.** Опис соціальної ніші на прикладі працюючих студентів НаУКМА / О.Г. Виноградов // Український психологічний журнал. – Київ, **2018**. – № 3 (9). – С. 7–22.

43. **Вишківська В.** Персоналізація процесу професійної підготовки у ЗВО засобами технології тьюторингу / В. Вишківська, О. Ілішова, В. Шевченко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 9 (217), верес. – С. 92–96.

Здійснено огляд наукової літератури на предмет обґрунтування концептуальних засад процесу персоналізації навчання. Визначено роль персоналізації навчання у формуванні суб'єктної позиції студента у процесі фахової підготовки та у створенні індивідуальної освітньої траєкторії.

Доведено, що ефективним засобом реалізації ідеї персоналізації навчання є тьюторська технологія як послідовна взаємопов'язана система дій викладача, спрямована на виконання завдань проєктування індивідуальної освітньої програми студента.

44. **Вінтюк Ю.** Дослідження навчальних ситуацій методом фокус-групи у підготовці майбутніх фахових психологів / Ю. Вінтюк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 65–70.

45. **Вовк Н.** Упровадження CLIL-методології в іншомовній університетській освіті: написання анотації / Н. Вовк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 98–106.

Метою цієї статті є висвітлити формат та особливості анотації як виду академічного письма та проілюструвати прийоми навчання написання якісних анотацій. Особлива увага приділяється академічним правилам і конвенціям написання анотації. Окрім цього, у статті описуються труднощі, з якими студенти можуть стикнутися під час оволодіння уміннями академічного письма та формування відповідної компетенції.

46. **Волкова Н.** Система педагогічної роботи з формування професійного іміджу майбутнього фахівця у магістерській підготовці / Н. Волкова, О. Лебідь // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 11/12 (219/220). – С. 54–59.

У розробленій системі педагогічної роботи виокремлено й описано складові підсистеми, з-поміж яких навчально-професійна діяльність, практична підготовка, позааудиторна робота, професійний нетворкінг та моніторинг становлення професійного іміджу майбутніх фахівців.

47. **Воронкін О.** Проектний метод у STEM-освіті із застосуванням програмно-апаратної платформи Arduino / О. Воронкін, С. Луцин // Фізико-математична освіта. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 4. – С. 24–30.

Практичний досвід використання проєктного методу в STEM-освіті показав, що він дозволяє студентам активно досліджувати реальну проблему, застосовувати отримані знання на практиці, розвивати навички співпраці,

комунікації та критичного мислення. Виконання проєкту сприяє поєднанню різних видів діяльності, таких як пізнавальна, творча, практична, дослідницька, а також розвитку навичок мислення, мотивації та відповідальності за свою діяльність. Впровадження проєктного методу дає можливість забезпечити якісну підготовку фахівців з природничих наук, здатних ефективно застосовувати свої знання та навички у практичних ситуаціях та сприяти подальшому розвитку STEM-галузей в Україні.

48. **Гаращенко А.** Замковий туризм як навчальна дисципліна: аспекти вивчення / А. Гаращенко, С. Сировець // Замки та палаци в туризмі : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 28 листоп. 2023 р. – Київ, **2023**. – С. 187–188.

49. **Гетманенко Л.** Формула-трійця як результат емоційного пошуку нових формул геометрії / Л. Гетманенко // Фізико-математична освіта. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 4. – С. 31–35.

50. **Глинько О.** Чари слів: розширення кордонів ораторського мистецтва з методом Олексія Глинька / О. Глинько // Українська літературна газета. – Вишгород, **2023**. – № 12(356). – С. 17.

"У світі ораторії укладена неймовірна сила. Сьогодні представляю вам мій неповторний метод навчання, який не лише висвітлює технічні аспекти виступів, а й відкриває двері до індивідуальної творчості та розвитку унікального ораторського стилю. У центрі мого методу лежить ідея індивідуалізації. На етапі відкриття студенти не просто вивчають основи ораторського мистецтва, а й розкривають свої унікальні якості". В епоху технологічного прогресу Олексій Глинько наголошує на важливості використання сучасних технологій у навчанні. Вебінари, онлайн-платформи, інтерактивні уроки – усе це робить навчання ораторії більш доступним і захопливим.

51. **Головащенко О.С.** Правове регулювання дослідницьких інфраструктур в Україні в умовах цифровізації / О.С. Головащенко // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. – Харків, **2022**. – Вип. 44. – С. 295–303.

52. **Головні** тренди розвитку навчання за допомогою комп'ютерних наук / В. Вишнівський, Ю. Катков, О. Зінченко, Ю. Березовська // Наукові

записки Державного університету телекомунікацій. – Київ, **2023**. – № 1 (3). – С. 5–14.

53. **Гончарова Н.** Топ–10 українських онлайн-платформ для розвитку цифрової компетентності сучасного викладача закладу вищої освіти / Н. Гончарова // Гуманізація навчально-виховного процесу : зб. наук. пр. – Краматорськ, **2023**. – № 2 (104). – С. 7–15.

54. **Гребенщикова О. Г.** Потенціал використання креолізованих текстів у процесі навчання мови іноземних студентів (на прикладі інтернет-мемів) / О. Г. Гребенщикова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки : зб. наук. пр. – Харків, **2021**. – Вип. 38. – С. 26–41.

55. **Дослідження** шляхів реалізації віртуального лабораторного практикуму при підготовці фахівців з галузевого машинобудування / А. О. Хруцький, Ю. Г. Горбачов, В. А. Громадський, Ю. І. Чумак // Вісник Криворізького національного університету. – Кривий Ріг, **2021**. – Вип. 53. – С. 90–96.

56. **Драгінда О.** Практичне заняття з дисципліни "Методика розвитку усного та писемного мовлення учнів" для студентів III курсу бакалаврату спеціальності "Теорія та методика навчання української мови і літератури, іноземної мови в основній школі" / О. Драгінда // *Ars Linguodidacticae*. – Київ, **2023**. – Вип. 12. – С. 98–104.

Наведено методичний сценарій практичного заняття з курсу "Методика розвитку усного та писемного мовлення учнів" для студентів III курсу.

57. **Друганова О. М.** Формування відповідальності й самостійності як рис особистості студентської молоді в процесі виховної роботи ЗВО / О. М. Друганова, К. А. Квасова, О. О. Наливайко // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, Комунальний закл. "Харків. гуманіт.-пед. акад." Харк. обл. ради [та ін.]. – Харків, **2022**. – Вип. 50. – С. 46–55.

58. **Дубровіна І.** Готовність до професійного саморозвитку студентів у просторі дистанційної освіти / І. Дубровіна, В. Людвік, В. Ружицький // Вісник

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 52–58.

Зростаюча роль гуманізації освіти, підвищення уваги до особистості концентрують увагу на «саморозвитку» як самостійній активності студентів в умовах дистанційної освіти. Процес переорієнтації вищої освіти на ідеї саморозвитку створює певні складності у трактуванні визначень в контексті сучасних викликів інформаційного суспільства.

59. **Дужич Н.В.** Аналіз чинників, які впливають на академічну успішність / Н.В. Дужич, О.П. Мялюк, М.І. Марущак // Медична освіта. – Тернопіль, **2023**. – № 3 (101). – С. 54–61.

60. **Емінова Д.** Ідейно-політичне виховання студентів вищих навчальних закладів як один із чинників, що впливають на їх соціалізацію / Д. Емінова // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 58–63.

61. **Зозуля І.** Аудіовізуальні засоби навчання в процесі формування іншомовної комунікативної компетентності / І. Зозуля, А. Стадній, А. Слободянюк // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки: зб. наук. пр. – Харків, **2022**. – Вип. 40. – С. 12–28.

62. **Ільїна Ю.** Ціннісна система як чинник організації професійного шляху рятувальників / Ю. Ільїна, Т. Селюкова, К. Яременко // Проблеми екстремальної та кризової психології. – Харків, **2023**. – № 2 (6). – С. 22–32.

63. **Інтеграція** штучного інтелекту в процес онлайн-навчання / А. Кім, Г. Алексєєва, В. Хоменко [та ін.] // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 10 (218). – С. 32–37.

64. **Ісаєва О.** Цінності як джерело професійної підготовки студентів вищих технічних закладів освіти / О. Ісаєва, Г. Шайнер // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 9 (217). – С. 38–41.

65. **Кабусь Н.** Обґрунтування змісту професійної підготовки магістрів з соціальної роботи до управлінської діяльності в установах соціальної сфери / Н. Кабусь // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 203–209.

66. **Калініченко О.** Вища освіта в умовах війни: напрями інноваційного розвитку / О. Калініченко // Scientia Fructuosa. Економічні науки. – Київ, **2023**. – № 6 (152). – С. 110–124.

Мета статті полягає у визначенні особливостей інноваційної діяльності закладів вищої освіти в умовах воєнної агресії РФ та підходів до забезпечення її ефективності.

67. **Клименко Н.А.** Аналіз попиту на освітні послуги ЗВО України в умовах сучасних викликів / Н. А. Клименко, І. С. Костенко, А. О. Белоус // Бізнес Інформ. – Харків, **2023**. – № 10 (549). – С. 174–183.

68. **Кожевнікова Л.** Розвиток мистецької компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва / Л. Кожевнікова, І. Малашевська, А. Мартинюк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 51–56.

69. **Козак О.Ю.** Організаційні умови інклюзивного навчання студентів з особливими освітніми потребами у педагогічному виші / О. Ю. Козак, Н. М. Микитюк // Вісник Національного університету оборони України. – Київ, **2023**. – № 6 (76). – С. 58–63.

70. **Козлик І.** Про значення вивчення зарубіжної літератури у формуванні державницької свідомості в українській молоді (інформація для роздумів) / І. Козлик // Султанівські читання : зб. ст. – Івано-Франківськ, **2023**. – Вип. 12. – С. 74–78.

71. **Комишан А. І.** Необхідність і доцільність формування та розвитку культури спілкування у майбутніх фахівців з вищою освітою / А. І. Комишан // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. пр. – Харків, **2022**. – Вип. 50. – С. 66–80.

72. **Контрольні** листи для взаємооцінювання у диференційованому навчанні професійно орієнтованого іншомовного письма і говоріння IT студентів / О. Синькоп, Л. Зеня, О. Матвієнко, Т. Коваль // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2023**. – Т. 11, № 8. – С. 79–83.

73. **Костюк М. А.** Інтеграція адаптивного мобільного навчального середовища в освітній процес та оцінка її ефективності / М. А. Костюк // Вісник

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Математичне моделювання. Інформаційні технології. Автоматизовані системи управління. – Харків, **2021**. – Вип. 49. – С. 58–75.

Розглянуто питання особливостей використання комп'ютерних технологій в навчальному процесі закладів вищої освіти, зокрема в системі мобільного навчання, відмінністю якого є здійснення навчального процесу на основі використання мобільних телефонів.

74. **Крамаренко Т.** Використання методу Монте-Карло у навчанні стохастики в контексті підготовки учителів математики до впровадження STEM-освіти / Т. Крамаренко // Фізико-математична освіта. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 4. – С. 42–48.

75. **Красницька О. В.** Ораторська діяльність у фокусі структурного відображення: від комунікації до впливу / О. В. Красницька // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 57–63.

Презентовано структуру ораторської діяльності, складовими якої визначено мету як джерело активності оратора, мотиви як внутрішній рушій, що спонукає до ораторської діяльності, комунікаційну стратегію, публічний виступ як засіб та основну одиницю ораторської діяльності, риторичні знання, ораторські вміння, дії оратора.

76. **Криворучко Л.** Оптимізація закладів вищої освіти в Україні: ліквідація/реорганізація – є питання / Л. Криворучко // Юридичний вісник. – Київ, **2024**. – 1–15 лют. (№ 5/6). – С. 10–11.

Оптимізація закладів вищої освіти в Україні повинна відбуватися прозоро, системно й у постійному діалозі із суспільством, вищими навчальними закладами, освітянами, науковцями та за визначеними критеріями.

77. **Кубай М.** Процес формування інформаційно-комунікативної компетентності студентів у процесі вивчення іноземної мови за допомогою застосування інформаційних технологій / М. Кубай // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 10 (218). – С. 130–136.

78. **Кузьменко В.** Післядипломна педагогічна освіта як середовище професійного розвитку керівників закладів загальної середньої освіти: сучасний

аспект / В. Кузьменко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 135–140.

79. **Кушніренко І.** Коли до змін у житті спонукають не амбіції, а війна / І. Кушніренко // Україна молода. – Київ, **2024**. – 7 лют. (№ 6). – С. 7.

У Національному університеті біоресурсів і природокористування України започатковано масштабний соціальний проєкт з навчання українських жінок, які постраждали внаслідок військової агресії рф.

80. **Левицька Л.** Використання інформатично-цифрових технологій у процесі вивчення іноземних мов / Л. Левицька, В. Сіренко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 118–123.

81. **Лодатко Є.** Педагогічна освіта України крізь призму століть / Є. Лодатко, В. Борисов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки". – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 37–45.

Актуальність дослідження розвитку педагогічної освіти України від Земської реформи донині обумовлена доцільністю розгляду основних рішень, які визначали освітню політику країни у підготовці педагогічних кадрів.

82. **Ломоносов А. В.** Адаптація освітніх послуг закладів вищої освіти до регіонального ринку праці в умовах фінансових обмежень / А. В. Ломоносов, О. Е. Ломоносова, Н. В. Рунчева // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2023**. – № 23, груд. – С. 5–11.

83. **Лопушняк Г.** Освітні траєкторії формування цифрових компетентностей / Г. Лопушняк, А. Шандар, Р. Милянник // Galician economic journal. – Ternopil, **2023**. – № 3 (82). – С. 19–30.

84. **Лук'яненко О.** У Житомирі протестують проти реорганізації Поліського національного університету / О. Лук'яненко // Голос України. – Київ, **2024**. – 6 берез. (№ 45). – С. 6.

85. **Луканська А.** Каратимуть за самоплагіат, академічний саботаж та приписування авторства / А. Луканська // Голос України. – Київ, **2024**. – 11 січ. (№ 7). – С. 3.

За порушення академічної доброчесності студентів планують на рік позбавляти академічних стипендій або відраховувати із числа осіб, які здобувають освіту за державним замовленням.

86. **Луканська А.** Норму про незалежність органів студентського самоврядування збережуть / А. Луканська // *Голос України*. – Київ, **2024**. – 8 берез. (№ 47). – С. 10.

Комітет з питань освіти, науки та інновацій рекомендував Верховній Раді ухвалити в першому читанні за основу проект закону України про внесення змін до Закону України "Про вищу освіту" щодо розширення прав органів студентського самоврядування та забезпечення прав здобувачів вищої освіти (№ 10279) з урахуванням пропозиції народних депутатів.

87. **Лукашова Т.** Фундування знань у системі професійної підготовки майбутніх учителів математики при вивченні методу математичної індукції / Т. Лукашова, М. Друшляк, Ю. Хворостіна // *Фізико-математична освіта*. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 3. – С. 29–35.

88. **Лупаренко Л.** Модель використання хмаро орієнтованих систем відкритої науки у процесі навчання і професійного розвитку вчителів (дослідницький аспект) / Л. Лупаренко, М. Мар'єнко, М. Шишкіна // *Фізико-математична освіта*. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 3. – С. 36–42.

Запропонований перелік хмарних сервісів відкритої науки, систем та ресурсів може бути використаний не лише в рамках підвищення кваліфікації вчителів, але й у навчальному процесі наукового ліцею для організації дослідницьких робіт ліцеїстів. Підґрунтям розроблення змісту навчання є компоненти цифрової компетентності вчителів наукових ліцеїв щодо використання хмаро орієнтованих систем відкритої науки у процесі проведення наукових досліджень. У ході проведення занять рекомендовано застосувати методи організації навчально-пізнавальної діяльності.

89. **Максименко Н. В.** Оцінка рівня сформованості загальних і фахових компетентностей бакалаврами спеціальності 101 Екологія / Н. В. Максименко // *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Екологія*. – Харків, **2022**. – Вип. 26. – С. 102–112.

90. **Максимов І. І.** Особливості підготовки здобувачів спеціальності "Гірництво" через систему професійно-орієнтованих математичних задач / І. І. Максимов, Т. М. Ковальчук, В. А. Ковальчук // Вісник Криворізького національного університету. – Кривий Ріг, **2021**. – Вип. 53. – С. 70–76.

91. **Маноха О.** Підходи до розуміння змісту і сутності поняття "особиста, соціальна, навчальна компетентність студентів філологічних спеціальностей" у науково-педагогічній літературі / О. Маноха // Освіта. Інноватика. Практика. – Суми, **2023**. – Т. 11, № 8. – С. 51–57.

Уточнено зміст і сутність поняття "особиста, соціальна, навчальна компетентність студентів філологічних спеціальностей".

92. **Марцинків О. Б.** Історія, сучасність і перспективи розвитку кафедри буріння свердловин Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу / О. Б. Марцинків, М. В. Сенюшкович, Я. М. Кочкодан // Прикарпатський вісник Наукового товариства ім. Шевченка. – Івано-Франківськ, **2023**. – № 18 (68). – С. 191–201.

93. **Махновська І.** Технологія сенкан як інструмент розвитку критичного мислення у студентів-медиків на заняттях вітчизняної історії / І. Махновська, І. Круковська, І. Д'яченко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 9 (217). – С. 108–113.

94. **Мацюк Г.** Особливості формування українськомовної комунікативної компетентності іноземних здобувачів вищої освіти / Г. Мацюк // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. – Харків, **2022**. – Вип. 40. – С. 67–79.

95. **Мачинська Н.** Тенденції розвитку вищої освіти в контексті євроінтеграційних процесів / Н. Мачинська // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 11/12 (219/220). – С. 19–23.

96. **Микитенко Н.** Модель цільової ситуації формування лексичної компетентності в професійно орієнтованому усному англomовному спілкуванні майбутніх екологів / Н. Микитенко, В. Шиманська // Іноземні мови. – Київ, **2023**. – № 3 (115). – С. 26–29.

97. **Назаренко О.М.** Мовна компетенція студентів як основа культури мови: особливості та порушення норми / О.М. Назаренко, Н.В. Кабанцева // Мовні і концептуальні картини світу. Бібліотека Інституту філології – Київ, **2023**. – Вип. 2 (74). – С. 148–160.

Присвячено дослідженню мовної компетенції здобувачів вищої освіти як основі культури професійної мови, зосереджено увагу на лексичних порушеннях.

98. **Наливайко О.О.** Глобалізація чи деглобалізація освіти? Уроки часів COVID / О.О. Наливайко // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. праць. – Харків, **2022**. – Вип. 50. – С. 88–94.

99. **Новицька Л.** Математичне моделювання як засіб формування фахової компетентності майбутніх економістів / Л. Новицька // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 10 (218). – С. 67–72.

100. **Остролуцька Л.** Університети штормить. Або чому така жорстка реакція на спроби реорганізації українських вишів / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2024**. – Лют. (№ 5/6). – С. 4–5.

На початку другої декади січня до редакції "Світу" надійшло повідомлення, що на засіданні президії Академії наук вищої школи було розглянуто звернення від колективу Одеського державного екологічного університету, який "розпорядженням Кабінету Міністрів України № 7-р від 5 січня цього року передбачено реорганізувати через приєднання до Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова".

101. **Панухник О.** Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ШІ / О. Панухник // Galician economic journal. – Ternopil, **2023**. – № 4 (83). – С. 202–211.

102. **Пархоменко-Куцевіл О. І.** Теоретичні аспекти інтеграції України до європейського освітнього простору / О. І. Пархоменко-Куцевіл // Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. – Переяслав, **2023**. – Вип. 5. – С. 84–93.

103. **Парчевський Р.** Дрони як нова технологія для підтримки навчання / Р. Парчевський // Вісник Черкаського національного університету імені

Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 48–51.

Безпілотники поступово стають корисним інструментом для онлайн-навчання та інформаційних кампаній. Можливості передавання зображень дронами дозволяють вчителям і учням отримувати інформацію про важливі події, особливо під час дистанційного навчання. Денні камери високої роздільної здатності та тепловізори дозволяють записувати відеоматеріали, які можна використовувати як навчальні відеоролики. Технологія передавання зображення з реального польоту дозволяє отримувати в режимі реального часу поточну інформацію навчальним закладам і студентам за допомогою комп'ютерів з доступом до мережі Інтернет. Метою статті є огляд корисних функціональних можливостей безпілотних систем у навчальному процесі та показ прикладів їх застосування у навчальних закладах.

104. Пацурківський П. Університет як ідея / П. Пацурківський // Юридичний вісник України. – Київ, **2024**. – 1–15 квіт. (№ 14/15). – С. 30.

Особлива місія українських університетів.

105. Пелех Ю. Перспективи підготовки майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей до роботи в умовах інклюзії в освіті / Ю. Пелех, М. Філоненко, З. Шевців // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 25–31.

106. Подласов С. Експериментальні задачі з фізики в технічному університеті / С. Подласов, Д. Свердліченко, О. Матвійчук // Фізико-математична освіта. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 3. – С. 50–56.

107. Поляков А. О. Порівняльний аналіз правового регулювання методики викладання кримінально-правових дисциплін у Європейському Союзі / А. О. Поляков // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Право. – Харків, **2023**. – Вип. 38. – С. 18–26.

108. Професійно орієнтоване англомовне інтерв'ю як метод оцінювання майбутніх ІТ фахівців на рівні університету / О. С. Синеккоп, О. В. Матвієнко, Т. І. Коваль, Л. Я. Зеня // Вісник Черкаського національного університету імені

Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 94–101.

109. **Рибальченко В.** Студентська практика має бути цікавою і корисною / В. Рибальченко // *Голос України*. – Київ, **2024**. – 19 січ. (№ 13). – С. 7.

110. **Різак В.** Інноваційний підхід у фаховій підготовці магістрів з кібернетики / В. Різак, М. Опачко, Н. Дешко // *Фізико-математична освіта*. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 4. – С. 62–67.

111. **Ровенчак І.** Актуальність викладання навчальної дисципліни "Геокультура і геоосвіта України" у вищій школі / І. Ровенчак, Л. Котик // *Проблеми безперервної географічної освіти і картографії*. – Харків, **2021**. – Вип. 33. – С. 69–77.

Геоосвіта – модерний науковий напрямок суспільної географії, який входить до блоку конвергентних суспільно-географічних дисциплін.

112. **Роговий Ю.** Роль персонального навчального середовища сучасного викладача в поліпшенні викладання та засвоєння фундаментальних теоретичних та клінічних дисциплін / Ю. Роговий, В. Білоокий // *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини : спільний укр.-рум. наук. журн. Історичні та філологічні науки*. – Чернівці ; Сучава, **2023**. – № 1 (35). – С. 80–82.

113. **Розробка** системи електронного навчання для автоматизації освітнього процесу / М. Крещанов, О. Шикула, С. Білоусова, І. Гаманюк // *Наукові записки Державного університету телекомунікацій*. – Київ, **2023**. – № 1 (3). – С. 86–97.

Було досліджено стан сучасних LMS-систем на прикладі зразків зарубіжних та українських систем онлайн освіти, що дозволило вивчити структуру електронного освітнього середовища, доступні інструменти (наявний функціонал), переваги та недоліки різних видів систем електронного навчання. Аналіз існуючих LMS систем та стан української онлайн освіти показав необхідність та актуальність розробки глобальної української безкоштовної LMS системи, яка б дозволила ефективно організувати освітній процес та проводити навчання відповідно до стандартів Міністерства освіти і розроблених освітніх програм на віддаленій основі.

114. **Руфаїда С.** Моделі навчання фізики на основі синектики для вдосконалення навичок вирішення проблем: аналіз потреб / Сальва Руфаїда, Хусейн Сям, Соломон Самад // Фізико-математична освіта. – Суми, **2023**. – Т. 38, № 3. – С. 57–62.

115. **Самілик В. І.** Важливість рухової активності в збереженні фізичного та ментального здоров'я освітян / В. І. Самілик, Д. А. Карпілянський // Місце і роль людини у природі за В. І. Вернадським : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, залученням молодих вчених, студентів, 30 трав. 2023 р. – Київ, **2023**. – С. 157–158.

116. **Свір Н.** Формування професійної компетентності у здобувачів освіти під час викладання дисциплін туристичного спрямування. / Н. Свір // Проблеми безперервної географічної освіти і картографії. – Харків, **2021**. – Вип. 34. – С. 39–44.

117. **Севастьянова М.** Формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів: умови ефективності / М. Севастьянова, Н. Опушко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 10 (218). – С. 136–141.

118. **Сергійчук О. М.** Інноваційні підходи до формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів / О. М. Сергійчук, Л. В. Ткаченко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 5–10.

119. **Сизенко А.С.** Критерії відбору мовленнєвого матеріалу для навчання публічних управлінців професійно спрямованої англійської мови / А. С. Сизенко, Я. О. Дьячкова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. – Харків, **2021**. – Вип. 38. – С. 97–110.

120. **Ситнік Т.** Використання тренінгу як інтерактивної технології навчання на заняттях з дисципліни "українська мова (за професійним спрямуванням)" у медичних закладах вищої освіти / Т. Ситнік // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 24–31.

121. **Сікора Я.** Критерії та показники рівня сформованості фахової компетентності фахівців з інформаційних технологій / Я. Сікора // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2023**. – Вип. 2 (53). – С. 131–134.

122. **Стежко Ю. Г.** Гіпертекстова організація інформації як засіб інтенсифікації дистанційного навчання / Ю. Г. Стежко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 44–51.

123. **Стецула Н.** Педагогічні умови проведення екологічної освіти під час професійно-практичної підготовки сучасного вчителя природничих спеціальностей / Н. Стецула, Л. Оршанський // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 88–93.

124. **Собченко Т.** Загальні теоретичні питання формування професійної компетентності майбутніх фахівців природничої галузі / Т. Собченко, С. Махновський // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2023**. – Вип. 2 (53). – С. 135–138.

125. **Тимофієва М.** Баланс традиційних та інноваційних складників в сучасному освітньому просторі / М. Тимофієва, І. Скакун // Актуальні питання суспільних наук та історії медицини : спільний укр.-рум. наук. журн. Історичні та філологічні науки. – Чернівці ; Сучава, **2023**. – № 1 (35). – С. 77–79.

126. **Топузов О.** Індивідуалізація навчання психолого-педагогічних дисциплін у процесі підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня / О. Топузов, А. Чалий // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 10. – С. 7–11.

127. **Троцька В.** Умови вільного використання творів з метою створення освітніх матеріалів та дистанційного навчання / В. Троцька // Теорія і практика інтелектуальної власності. – Київ, **2023**. – № 4/5 (131). – С. 28–37.

128. **Тур І. Ю.** Вартість здобуття вищої освіти в економіці освіти / І. Ю. Тур // Економіка. Фінанси. Право. – Київ, 2020. – № 4. – С. 18–21.

129. **Ушакова Н.** Засоби візуалізації у навчанні української мови як іноземної / Н. Ушакова, Т. Алексеєнко, І. Кушнір // Викладання мов у вищих

навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. – Харків, **2022**. – Вип. 40. – С. 80–95.

130. **Ушакова Н.** Становлення і розвиток методики мовної підготовки іноземних студентів Класичного університету. Частина 2. Навчання студентів мовних спеціальностей / Н. Ушакова, О. Тростинська, І. Кушнір // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. – Харків, **2022**. – Вип. 40. – С. 98–121.

131. **Фатальчук С.** Теоретико-методичний аспект фахової підготовки майбутніх педагогів вищої школи до тьюторської діяльності / С. Фатальчук, Н. Гарань, О. Терганов // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Краматорськ, **2023**. – № 2 (104). – С. 52–62.

132. **Федулова І.** Привабливість підприємств торгівлі на ринку праці. Економічні науки / І. Федулова, М. Джулай // Scientia Fructuosa. – Київ, **2023**. – № 6 (152). – С. 79–98.

Студенти є привабливим сегментом на ринку праці, оскільки молодь швидко навчається, володіє навичками роботи з сучасними інформаційними технологіями, схильна до підтримки і розвитку корпо-ративної культури тощо. Метою статті є визначення рівня привабливості торговельних підприємств з погляду студентів з урахуванням сучасних тенденцій розвитку ринку праці.

133. **Формування** здоров'язберігаючих компетентностей у студентів на заняттях з циклу безпекових дисциплін / О. Светлова, А. Рибалко, С. Хоменко, Ю. Коваль // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 84–90.

134. **Фрегер-Коваленко І. І.** Методичні аспекти викладання китайської мови у сфері юриспруденції / І. І. Фрегер-Коваленко, Д. П. Турчанінова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. – Харків, **2022**. – Вип. 95. – С. 107–113.

135. **Фурс О.** Техніки психологічного консультування та їх використання у роботі із здобувачами закладів професійної освіти в умовах

воєнного стану / О. Фурс // Організаційна психологія. Економічна психологія. – Київ, **2023**. – № 2/3 (29). – С. 133–138.

136. **Хмельницька Л.** Методологія викладання історії культури України у ЗВО у контексті формування національно-патріотичних цінностей / Л. Хмельницька // Український літопис. – Переяслав, **2023**. – Вип. 2. – С. 96–108.

137. **Хмельницька О.** Застосування імерсивних технологій як прогресивний напрям модернізації професійної освіти / О. Хмельницька // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 191–197.

138. **Цимбаленко Я. Ю.** Запобігання корупційним ризикам в системі вищої освіти як чинник інтеграції у європейський освітній простір / Я. Ю. Цимбаленко, Д. М. Славіна // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2023**. – № 20. – С. 163–168.

139. **Цифрові** інструменти у тестовому контролі сформованості в ІТ студентів професійно орієнтованої англomовної компетентності / О. Синекop, Т. Коваль, О. Матвієнко, Л. Зєня // Іноземні мови. – Київ, **2023**. – № 3 (115). – С. 20–25.

140. **Чайка І. П.** Удосконалення національної системи освіти протягом життя / І. П. Чайка, О. В. Хурса // Бізнес Інформ. – Харків, **2023**. – № 9 (548). – С. 123–129.

141. **Чайківська Я.** У ТНМУ розпочав роботу навчальний центр з тактичної медицини Naemt Training Center / Я. Чайківська // Медична Академія. – Тернопіль, **2024**. – 9 лют. (№ 3). – С. 4.

142. **Чаус Д.** Роль колористичної компетентності у процесі живописної підготовки майбутніх фахівців образотворчого мистецтва в педагогічних університетах / Д. Чаус // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 10 (218). – С. 172–178.

143. **Чичук В.** ● Особливості підготовки майбутніх бакалаврів професійної освіти в умовах змішаного навчання / В. Чичук // Вісник

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 70–78.

144. **Чубінська Н.** Заклад вищої освіти як освітнє середовище формування правової культури студентів / Н. Чубінська, М. Попко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 11/12 (219/220). – С. 92–96.

145. **Чубінська Н.** Педагогічні умови формування професійної майстерності викладачів правових дисциплін у середовищі закладу вищої освіти / Н. Чубінська, А. Скочиляс // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 9 (217). – С. 141–144.

146. **Шейко В.** Багатовекторна взаємодія закладу вищої освіти зі стейкхолдерами в системі освітньої комунікації / В. Шейко, Н. Кушнарєнко // Культура України. – Харків, **2023**. – Вип. 80. – С. 7–16.

Уперше здійснено класифікацію комунікативних зв'язків ЗВО на мікро-, мезо-, екзо-, макро- та мегарівнях. Акцентовано, що цей особливий тип відносин передбачає організацію багаторівневого спілкування учасників освітнього процесу для передання інформації, розвитку професійних та особистісних якостей, обміну дійсністю, інноваційними прийомами, засобами, технологіями навчання й учіння.

147. **Шеремета Ю.** Потреба в окремій спеціальності / Ю. Шеремета // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 1 (70). – С. 4–5.

Через відсутність окремої спеціальності "Позашкільна освіта" підготовка педагогів позашкільної освіти здійснюється за освітніми програмами у рамках спеціальності "011 Освітні, педагогічні науки".

148. **Ширяєва Л. В.** Дослідження питання зміни форм навчання у закладах вищої освіти України під час кризи / Л. В. Ширяєва, Л. С. Скала // Економіка. Фінанси. Право. – Київ, **2024**. – № 1. – С. 44–46.

149. **Шліхта Г.** Сутність і структура феномену ціннісно-деонтологічних компетентностей сучасного ІТ-фахівця / Г. Шліхта // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 93–98.

150. **Шмиголь І. В.** Упровадження різних форм та методів самостійної роботи при викладанні біології і екології / І. В. Шмиголь, О. П. Ковтун // Вісник

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 38–44.

151. **Штаєр Р.** Можливості використання інформаційних технологій в освітньому процесі / Р. Штаєр, В. Назаров, О. Кравець // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2023**. – Вип. 2 (53). – С. 156–160.

152. **Шулик Т.** Становлення та розвиток інноваційної моделі STEM-освіти в Україні та США / Т. Шулик, О. Соколова // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Краматорськ, **2023**. – № 2 (104). – С. 154–164.

153. **Шулікін Д.** Єднаємось для реалізації спільних пріоритетів / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2024**. – Берез. (№ 9/10). – С. 1, 3.

Обмін знаннями і найкращими практиками, проведення спільних заходів, підтримка досліджень та інновацій у галузях освіти, науки та культури – Українська Рада Миру, Національна академія педагогічних наук України, Національний центр "Мала академія наук України" і дванадцять кафедр ЮНЕСКО в Україні підписали меморандум про співпрацю. Церемонія відбулась у НАПН в рамках засідання Президії УРМ.

154. **Шулікін Д.** Оптимізація мережі ЗВО: за яким сценарієм? / Д. Шулікін // Світ. – Київ, **2024**. – Лют. (№ 7/8). – С. 5.

На засіданні Спільки ректорів закладів вищої освіти України, що відбулось у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, керівництво МОН презентувало критерії, за якими відбуватиметься можливе укрупнення мережі вишів, а також – озвучило деякі підходи, які застосовуватимуться під час цього болючого процесу. Міністр освіти і науки України Оксен Лісовий насамперед згадав попереднє засідання, яке відбулося вісім місяців тому і на якому йшлося про те, що вища освіта потребує певної модернізації, а пов'язано це насамперед з обставинами, в яких перебуває наша країна. Ректор КНУ імені Тараса Шевченка і заступник голови Спільки ректорів Володимир Бугров розповів про досвід приєднання Національної академії державного управління при Президентові України. Він визнає – ця робота потребує шалених зусиль, а кожен крок має бути продуманим у практичній площині: щодо працівників, майна, ділянок. І тут потрібні підтримка і супровід МОН.

155. **Якименко В.** Реалізація європейського освітнього проекту EURIDICE / В. Якименко // Освіта і суспільство. – Київ, **2024**. – № 1 (70). – С. 4

156. **Якименко М.** Війна скорегувала університетські програми / М. Якименко // Голос України. – Київ, **2024**. – 5 січ. (№ 3). – С. 3.

У Луцькому національному технічному університеті підбили підсумки роботи за 2023 рік.

157. **Яківченко А.М.** Визначення особливостей ринку платних послуг, які можуть надаватися закладами вищої освіти / А.М. Яківченко, С.В. Петровська // Економіка. Фінанси. Право. – Київ, **2020**. – № 9/1. – С. 8–15.

Актуальність теми обумовлено потребою у розширенні фінансової автономії закладів вищої освіти (ЗВО) в Україні, необхідності максимального генерування власних грошових надходжень шляхом надання платних послуг ЗВО, підвищенні ефективності управління ЗВО в умовах ринкової економіки. У статті сформовано авторське розуміння понять "ринок", "освітня послуга", "ринок платних послуг, які можуть надаватися ЗВО", представлено особливості ринку платних послуг, які можуть надаватися ЗВО в Україні, здійснено аналіз нормативно-правової бази з питань надання платних послуг ЗВО, визначено узагальнений склад його учасників, які поділяються на загально визнані та запропоновані, та розроблено дорожню карту запровадження платної послуги у ЗВО.

158. **Areas of training of young Specialists through Professional Development of Academic Staff in the Field of Education** / Z. V. Yurynets, I. H. Snovydovych, M. P. Denysenko, V. A. Panchenko // Проблеми економіки. – Харків, **2023**. – № 4 (58). – С. 99–104.

Метою статті є дослідження напрямів підготовки молодих фахівців через професійний розвиток науково-педагогічних працівників у галузі освіти.

159. **Atroshchenko T.** Theory, methodology and practice of using interactive technologies in the formation of the professional image of applicants / T. Atroshchenko, A. Yokob // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 11/12 (219/220). – С. 7–12.

Доведено вагомість формування професійного іміджу для здобувачів освіти. Проаналізовано підходи українських та зарубіжних науковців до розуміння наукової дефініції "професійний імідж".

160. **Basiuk L.** Development and Optimization from Various Sources in the future Doctors of Philosophy (PhD) training: from Educational Requirements to Scientific Improvement / L. Basiuk, I. Dobroskok // Professional education: methodology, theory and technologies : the collection of scientific papers. – Pereiaslav, **2023**. – Vol. 17. – С. 28–51.

Мета статті полягає в обґрунтуванні важливості та актуальності розвитку та оптимізації навичок пошуку, обробки та аналізу інформації для докторів філософії (PhD) спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) на різних етапах їхньої академічної та наукової кар'єри.

161. **Bebykh V.** Linguistic and methodological support of developing academic writing skills of PhD medical students / V. Bebykh, O. Rak // Актуальні питання суспільних наук та історії медицини : спільний укр.-рум. наук. журн. Історичні та філологічні науки. – Чернівці ; Сучава, **2023**. – № 1 (35). – С. 130–134.

Представлено лінгвістичне та методичне забезпечення процесу оволодіння навичками англomовного академічного письма здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти "Доктор філософії".

162. **Budnyk O.** (Un) Critical Pedagogy: Current Priorities and Prospects of Development / O. Budnyk // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university : scientific edition. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2023**. – Vol. 10, № 1. – С. 7–23.

(Не) критична педагогіка: сучасні пріоритети та перспективи розвитку. Висвітлено актуальність дослідження проблем критичної педагогіки, появу якої пов'язують з іменем бразильського вченого Пауло Фрейре (60-ті роки ХХ століття), котрий пропагує проблемно-орієнтовану освіту, антропологічне тлумачення культури, концепції людської гуманності.

163. **Chervinska I.** Blended Learning as an Innovative Organization of the Educational Process in Higher Education Institutions of Ukraine / I. Chervinska,

N. Melnyk, N. Galyuk // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2023**. – Vol. 10, № 1. – С. 216–224.

Організація партнерської взаємодії "викладач-студент" в умовах змішаного формату навчання в закладах вищої освіти України.

164. **Collaborative** online learning (COIL) as a promising pedagogy for engaging students in global collaboration: Ukrainian-Spanish context / V. Drobotun, T. Kavutska, I. Fortanet-Gomez, N.R. Madrid // Ars Linguodidacticae. – Київ, **2023**. – Вип. 12. – С. 82–90.

Спільне онлайн-навчання (COIL) як перспективна педагогіка для залучення студентів до глобальної співпраці: українсько-іспанський контекст.

165. **Derkachova O.** Use of Interactive Digital Posters as an Innovative Learning Technology in Ukrainian Higher Education (on the example of the course "Children's Literature and Methods of Teaching Literary Reading") / O. Derkachova // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Series of Social and Human Sciences. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2022**. – Vol. 9, № 1. – С. 101–111.

Використання інтерактивних цифрових плакатів як інноваційної технології навчання у вищій освіті України.

166. **Gniezdilova V.** Case-Study as One of the Innovative Educational Technologies and Its Use in Biology Classes / V. Gniezdilova, T. Mykytyn // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2023**. – Vol. 10, № 1. – С. 114–125.

Кейс-метод як одна з інноваційних освітніх технологій та її використання на уроках біології.

167. **Harutyunyan N.** The acmeological of andragogical educational space / N. Harutyunyan, L. Hayrapetyan, I. Vardanyan // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 32–38.

Акмеологічний дизайн андрагогічного освітнього простору. Мета дослідження полягає у вивченні можливостей акмеологічного забезпечення освітнього простору задля організації андрагогічної освіти.

168. **Interuniversity** Online Courses as Possible Approach to Improve Teaching During Crisis: a Ukrainian Case Study / М. Байляк, О. Абрat, Г. Шмігель

[та ін.] // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university : scientific edition. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2023**. – Vol. 10, № 1. – С. 49–60.

Міжуніверситетські онлайн-курси як можливий підхід до покращення викладання під час кризи: український кейс. Повномасштабне вторгнення росії в Україну стало рушієм нових викликів для українських університетів, оскільки спричинило масову міграцію студентів за кордон або всередині країни.

169. **Kachak T.** Mind Maps as a Tool for Visualization and Structuring of Linguistic and Literary Material in the Process of Teaching Students / T. Kachak, K. Kachak // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university : scientific edition. (Series of Social and Human Sciences. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2022**. – vol. 9, № 1. – С. 92–100.

Інтелектуальні карти як інструмент візуалізації та структурування мовного та літературного матеріалу в процесі навчання студентів.

170. **Kornieieva I.** Psychological and linguistic features of future specialists in Fashion industry / I. Kornieieva // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 9 (217). – С. 145–149.

Обґрунтовується проблема володіння знаннями та вміннями професійного монологічного мовлення майбутніх фахівців індустрії моди в Україні.

171. **Krasnobaieva-Chorna Z.** Specifics of Distance Education in High School of XXI Century (on the Material of the Distance Course "Theory and Practice of Translation") / Z. Krasnobaieva-Chorna // Лінгвістичні студії. – Вінниця, **2022**. – Вип. 43. – С. 129–141.

Специфіка дистанційної освіти у вищій школі XXI століття (на матеріалі дистанційного курсу "Теорія і практика перекладу").

172. **Kuplevatska L.** Proper names of Arab applicants of higher education: structure features and functioning specificity within the university education space / L. Kuplevatska, T. Manivska // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. – Харків, **2022**. – Вип. 40. – С. 29–40.

Аналізуються структура та функціонування власних імен арабських освітніх мігрантів. Результати аналізу дозволили виділити й описати загальні риси побудови арабських антропонімів та проблеми міжкультурної комунікації ї, що

виникають через відсутність інваріанту арабської антропонімічної моделі. За об'єкт даного наукового пошуку обрано офіційні власні імена, які представлені в національних паспортах арабських здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, та функціонування цих імен у навчально-педагогічному та офіційно-діловому дискурсі.

173. **Lisnik A.** The Use of Unmanned Aerial Vehicles in Environmental Education / A. Lisnik, R. Parczewski // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university: scientific edition. Series of Social and Human Sciences. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2022**. – Vol. 9, № 1. – С. 37–43.

Використання безпілотних літальних апаратів в екологічній освіті.

174. **Palahniuk M.** Development of the World View and Values of Technical University Students in the Context of Spiritual and Moral Education / M. Palahniuk, K. Fomin // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2023**. – Vol. 10, № 1. – С. 99–107.

Розвиток світогляду та цінностей студентів технічного університету в контексті духовно-морального виховання.

175. **Shapoval O. V.** Managing Transformations in Higher Education in Ukraine: Challenges and Opportunities / O. V. Shapoval // Бізнес Інформ. – Харків, **2023**. – № 10 (549). – С. 184–190.

Надається всебічний огляд викликів, з якими стикаються заклади вищої освіти (ЗВО) України під час трансформації, та їх порівняння із аналогічними процесами в закордонних закладах вищої освіти. Для досягнення даної мети було використано метод тематичного аналізу.

176. **Spitsyna L. V.** The socio-psihological features of the professional dispositions of students becoming specialists in psychology / L. V. Spitsyna // Український психологічний журнал. – Київ, **2021**. – № 2 (16). – С. 141–159.

Соціально-психологічні особливості професійних схильностей студентів-психологів.

177. **Teaching** and learning english at higher educational institutions in Ukraine through pandemics and wartime / R. Westerlund, O. Chugai, S. Petrenko, I. Zuyenok // Advanced education. – Київ, **2023**. – № 22. – С. 12–26.

Викладання та вивчення англійської мови у вищих навчальних закладах України в умовах пандемії та війни.

178. **The biographies** of 20th-century U.S. physician-writers as an educational resource for medical students / Y. Lysanets, O. Bieliaieva, K. Havrylieva, S. Efendiieva, Z. Taran // Актуальні питання суспільних наук та історії медицини : спільний укр.-рум. наук. журн. Історичні та філологічні науки. – Чернівці ; Сучава, **2023**. – № 1 (35). – С. 72–76.

Показано, що ознайомлення з біографіями видатних лікарів-письменників англословних країн під час позааудиторних виховних заходів сприяє розвитку м'яких навичок, а також удосконаленню комунікативної компетентності студентів ЗВМО.

179. **Trygub O.** Agricultural Training in Agricultural Educational Institutions of Kherson Hubernia in the Second Half of the 19th – early 20th century / O. Trygub // Емінак. – Миколаїв, **2023**. – № 3 (43), лип.–верес. – С. 67–95.

Аграрна освіта у сільськогосподарських навчальних закладах Херсонської губернії другої половини XIX – на початку XX ст.

180. **Tsiuniak O.** Coaching in the System of Professional Training of Future Masters of Primary Education During the Period Under Martial Law / O. Tsiuniak, M. Korchuk-Kashetska, S. Dovbenko // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian national university. Pedagogy. – Ivano-Frankivsk, **2023**. – Vol. 10, № 1. – С. 108–113.

Коучинг у системі професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти в умовах воєнного стану.

181. **Vovk O.** Communicative and cognitive framework for foreign language acquisition: types of learning / O. Vovk // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 63–76.

Комунікативно-когнітивна основа оволодіння іноземною мовою: типи навчання.

182. **Збанацька О. М.** Трансформація бібліотечної освіти в Україні: сучасний погляд / О. М. Збанацька // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 4. – С. 124–132.

183. **Калюжна Н. М.** Використання інноваційних інструментів для підтримки та моніторингу відкритої науки / Н. М. Калюжна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія]. – Київ, **2023**. – № 4. – С. 33–41.

Результати дослідження засвідчили наявність інноваційних сервісів для аналізу та моніторингу, які можуть використовуватися бібліотекарями, науковцями та усіма зацікавленими в розвитку відкритого доступу. Ці інструменти є значущими для розширення і демократизації доступу до знань, оскільки сприяють подоланню територіальних, інституційних і дисциплінарних бар'єрів. Удосконалення відкритої, неприбуткової інфраструктури має бути ключовим завданням на шляху до впровадження практик відкритої науки. Сучасним бібліотечним працівникам важливо опанувати навички роботи з відкритими інструментами для моніторингу, аналізу та підтримки практик відкритої наукової комунікації, оскільки очевидним є потенціал онлайн-інструментів у науковій комунікації та їхня здатність поширювати результати наукової діяльності.

184. **Карпенко О. О.** Інституційні репозитарії закладів вищої освіти України з підготовки фахівців у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи як складова якості наукової комунікації в сучасному освітньому просторі / О. О. Карпенко, Н. І. Кобижча // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 2. – С. 76–82.

185. **Касьян В. В.** Формування професійних компетентностей здобувачів освіти під час проходження виробничої практики / В. В. Касьян // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 4. – С. 133–139.

Актуальним завданням освіти є переорієнтація освітньої парадигми закладу вищої освіти на студентоорієнтовану модель. Дієвим шляхом оновлення змісту та підвищення якості професійної освіти, узгодження з сучасними потребами виробництва є орієнтація навчальних програм на компетентнісний

підхід та створення ефективних механізмів його запровадження. Компетентність є важливим результатом професійної підготовки сучасних фахівців за спеціальністю 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" у Київському національному університеті культури і мистецтв.

186. **Кудлай В. О.** Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи у Маріупольському державному університеті: 20 років досвіду / В. О. Кудлай, І. О. Петрова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 3. – С. 142–147.

187. **Матвієнко О. В.** Сучасні концепції документно-інформаційної науки як освітня компонента підготовки магістрів / О. В. Матвієнко, М. Н. Цивін // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 3. – С. 136–141.

188. **Мудроха В. О.** Особливості формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти спеціальності 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / В. О. Мудроха // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 2. – С. 109–114.

189. **Політова О. А.** Сучасні орієнтири в процесі викладання маркетингу для студентів спеціальності 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа" / О. А. Політова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 2. – С. 115–122.

190. **Прігунов О. В.** Інноваційні підходи та інформаційні технології в організаційному забезпеченні освітньої діяльності / О. В. Прігунов, Ю. Л. Яворська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 4. – С. 146–155.

191. **Савчук Я. О.** Використання інтернет-ресурсів для формування позитивного іміджу сучасного закладу вищої освіти / Я. О. Савчук, Л. С. Герасимюк, Л. М. Тарасюк // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 3. – С. 117–122.

192. **Хрущ С. О.** Компетентності бібліотечного фахівця як чинник формування інноваційного медіапростору / С. О. Хрущ // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2023**. – № 4. – С. 156–164.

Вища військова освіта

193. **Бірченко О.** Стратегеми військової освіти / О. Бірченко // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, 2023. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 14–20.

194. **Буртовий Р.** Професійна освіта і підготовка майбутніх морських офіцерів крізь призму законодавчих та нормативних документів / Р. Буртовий // Освіта. Інноватика. Практика : наук. журн. – Суми, 2023. – Т. 11, № 8. – С. 13–18.

Окреслено основні положення законодавчих документів у сфері вищої освіти, професійної військової освіти; основні положення військових документів (стратегії, концепції) щодо професійних компетентностей майбутніх морських офіцерів, зокрема інформаційно-цифрової як невід'ємної складової в умовах воєнного часу.

195. **Військова** освіта як інструмент реформування армії // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, 2023. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 29.

196. **Головні** переваги навчання за стандартами НАТО // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, 2023. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 24.

197. **Експериментальна** перевірка ефективності педагогічних умов формування у майбутніх офіцерів здатності до застосування штатного озброєння підрозділу / М. Медвідь, О. Бірюков, А. Ніконенко, К. Задорожний,

Т. Магмет // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 39–48.

За результатами проведеного дослідження встановлено ефективність визначених педагогічних умов формування у майбутніх офіцерів здатності застосовувати штатне озброєння підрозділу.

198. **Єдина** інтегрована система військової освіти та підготовки // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки ; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 27.

199. **Імplementація** стандартів НАТО в систему військової освіти України // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки ; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 26.

200. **Кіріакіді О.** Розвиток медіаграмотності майбутніх офіцерів військово-морських сил Збройних сил України у процесі професійної підготовки як предмет наукових досліджень / О. Кіріакіді // Освіта. Інноватика. Практика : наук. журн. – Суми, **2023**. – Т. 11, № 8. – С. 32–37.

Висвітлено погляди на медіаграмотність представників різних галузей наукового знання, зокрема філософів, соціологів, психологів та медієвістів, які приділяють велику увагу різним видам масових комунікацій, розглядають їхній вплив на життя людини та загалом суспільства, з'ясовують значення медіаграмотності у демократичному суспільстві. Детально розглянуто педагогічні погляди на медіаграмотність, простежено погляди відомих зарубіжних та вітчизняних учених на медіа. З'ясовано, що за кордоном учені вперше окреслили значення медіаосвіти, визначили важливість відповідних освітніх програм на національному рівні, розробили основні концепції та загальні підходи до медіаграмотності.

201. **Минько О. В.** Аналіз проведених дій як частина освітнього процесу у військових навчальних закладах / О. В. Минько, І. Є. Морозов // Честь і закон. – Харків, **2023**. – № 3 (86). – С. 41–45.

202. **Мірненко В.** "У трансформації військової освіти ми спираємося на власний бойовий досвід" / В. Мірненко ; розмову вів Олександр Бірченко // Україна до НАТО. 32 роки незламності. – Київ, **2023**. – № 7/8. – С. 19–26.

203. **Освіта** як ключовий елемент ефективності НАТО // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки ; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 23.

204. **Ресурси** для успішної реалізації реформ у сфері військової освіти на рівні стандартів НАТО // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки ; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 33.

205. **Розвиток** системи військової освіти в Україні // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки ; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 28.

206. **Роль** системи професійної військової освіти у відбитті російської агресії // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки ; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 25.

207. **Стратегії** впровадження змін у систему військової освіти // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки ; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегеми військової освіти. Спецпроект "Освіта

та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 32.

208. **ДЕЕР:** Програма удосконалення військової освіти // Україна до НАТО / Центр національної та інформаційної безпеки; гол. ред. А. Мирончук. – Київ, **2023**. – Стратегіями військової освіти. Спецпроект "Освіта та бойова підготовка за стандартами НАТО – один з вирішальних факторів успіху України у відбитті російської агресії". – № 11/12. – С. 30–31.

Вища медична освіта

209. **Артюшенко А.** Розвиток здоров'язберезувального мислення майбутніх фармацевтів у системі післядипломної освіти / А. Артюшенко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 9 (217). – С. 33–37.

210. **Бількевич Н. А.** Інтерактивні методи навчання як методологічна основа тренування комунікативних навичок студентів медичного закладу вищої освіти / Н. А. Бількевич, Н. А. Кавецька, Т. Ю. Чернець // Медична освіта. – Тернопіль, **2023**. – № 3 (101). – С. 25–31.

211. **Василенко Ю. В.** Досвід зарубіжних країн щодо реформування післядипломної медичної освіти: можливості запровадження в Україні / Ю. В. Василенко // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, **2023**. – № 20, жовт. – С. 169–177.

212. **Гнезділова К.** Міждисциплінарний підхід до викладання фахових дисциплін як інноваційний тренд в системі підготовки майбутніх фармацевтів / К. Гнезділова // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 19–24.

213. **Єфремова О.** Особливості професійної підготовки майбутніх дитячих стоматологів / О. Єфремова // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 9 (217). – С. 104–108.

214. **Ісаєва О.** Виховання "моралі" і "моральності" у студентів-медиків / О. Ісаєва, І. Хміляр, О. Єрченко // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2023**. – № 11/12 (219/220). – С. 29–32.

215. **Колдунов Я.** Здоров'язбережувальна активність здобувачів вищої медичної освіти в умовах психосоціальних викликів: проблеми і перспективи / Я. Колдунов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 2. – С. 32–39.

216. **Кукса Н. Г.** Впровадження групового навчання серед студентів-медиків на прикладі вивчення предмету "українська мова (за професійним спрямуванням)" / Н. Г. Кукса // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 84–88.

Подано розробки та застосування активних методів та інтерактивних технологій навчання.

217. **Специфіка** викладання латинської мови та медичної термінології у медичних ЗВО в умовах дистанційного навчання під час воєнного стану / Т. В. Некрашевич, О. В. Литовська, О. О. Лелюк, М. І. Перекрест // Наукові записки кафедри педагогіки : зб. наук. праць. – Харків, **2022**. – Вип. 50. – С. 95–104.

218. **Усатова І.** Міждисциплінарний підхід у фаховій підготовці майбутніх фармацевтів / І. Усатова, В. Ткаченко, А. Ведмедюк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 91–97.

219. **Христенко О. М.** Ідейна спадщина видатних медиків як джерело формування системи цінностей студентів медичних ЗВО / О. М. Христенко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 88–93.

Фахова вища філологічна освіта

220. **Бабенко К.** Використання досвіду азійських країн у навчанні аудіюванню англійської мови в українському ЗВО / К. Бабенко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 1. – С. 51–56.

Розглянуто досвід навчання аудіюванню в азійських закладах вищої освіти. Вчені вважають ефективною метакогнітивну технологію навчання англійській мові.

221. **Бігун О.** Фонетичні навички сучасної французької мови як складова комунікативної компетентності здобувачів / О. Бігун, Г. Воронько, Л. Фенюк // Філологічні трактати. – Суми ; Харків, **2022**. – Т. 14, № 2. – С. 15.

222. **Борецька Г.** Педагогічна практика: результати опитування роботодавців та студентів у контексті професійної підготовки вчителя англійської мови / Г. Борецька // Іноземні мови. – Київ, **2024**. – № 1 (117). – С. 50–58.

223. **Гаєвська О.** Впровадження методу науково-дослідного проекту з використанням штучного інтелекту при викладанні японської мови студентам-філологам / О. Гаєвська, Д. Швидкий // Науковий вісник Ужгородського університету : зб. наук. пр. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2023**. – Вип. 2 (53). – С. 34–39.

224. **Гричук Ю.** Освітньо-розважальні аудіовізуальні засоби навчання японської мови: мнемонічна пісня з відеорядом як засіб едьютейнменту / Ю. Гричук // Іноземні мови. – Київ, **2024**. – № 1 (117). – С. 40–49.

225. **Зенякін О. С.** Особливості формування іншомовної компетентності у рамках підготовки до міжнародних мовних іспитів на факультеті іноземних мов / О. С. Зенякін, В. Г. Пасинок, С. Л. Немченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов. – Харків, **2022**. – Вип. 95. – С. 78–84.

226. **Каніболоцька О. А.** Технологія впровадження навчально-методичного забезпечення неперервної професійної підготовки вчителя іноземної мови в університеті / О. А. Каніболоцька, Р. В. Клопов // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2023**. – Вип. 3. – С. 77–83.

227. **Канюк О.** Цифрова компетентність викладача іноземних мов у закладі вищої освіти / О. Канюк, Н. Кіш // Науковий вісник Ужгородського

університету : зб. наук. пр. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2023**. – Вип. 2 (53). – С. 52–55.

228. **Колодько Т.** Практичне заняття з теми "Shaping communication within the framework of globalization" з дисципліни "Комунікативні стратегії та переклад" для студентів I курсу магістратури спеціальності "Східна філологія" / Т. Колодько // *Ars Linguodidacticae*. – Київ, **2023**. – Вип. 12. – С. 105–112.

У публікації представлено методичний сценарій практичного заняття з курсу англійської мови як другої іноземної для студентів I курсу магістратури спеціальності "Східна філологія" на основі студентоорієнтованого підходу. Метою заняття є вдосконалення вміння магістрів структурувати абзаци для академічного мовлення й активізація вживання лексики з теми заняття, розширення знань студентів про сучасні наукові теорії спілкування, формування академічної грамотності, розвиток уміння логічно й чітко передавати власні думки.

229. **Конєва М. З.** Практичні аспекти застосування сучасних онлайн-платформ у професійній підготовці майбутніх філологів англійської мови / М. З. Конєва, О. І. Колтунова // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. – Харків, **2022**. – Вип. 95 – С. 85–91.

230. **Мельник А.** Професійно орієнтована комунікативна компетентність майбутніх викладачів іноземних мов як сучасна тенденція вищої освіти / А. Мельник // *Іноземні мови*. – Київ, **2023**. – № 4 (116). – С. 10–20.

231. **Мельник А.** Удосконалення перевернутого навчання: комплексна методологія інтеграції асинхронної та синхронної взаємодії / А. Мельник // *Іноземні мови*. – Київ, **2024**. – № 1 (117). – С. 22–33.

232. **Ніколаєва С.** Структура компетентності в академічній доброчесності здобувачів вищої освіти / С. Ніколаєва, В. Черниш, Я. Дьячкова // *Іноземні мови*. – Київ, **2024**. – № 1 (117). – С. 3–11.

233. **Свиридюк В.** Підсистема вправ для формування професійно спрямованої читацької компетентності майбутніх викладачів німецької мови

під час самостійної роботи / В. Свиридчук // Іноземні мови. – Київ, **2023**. – № 3 (115). – С. 3–13.

234. **Сердюк Н.** Методологія і організація фахових досліджень та академічна доброчесність у становленні сучасного вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури / Н. Сердюк // Professional education: methodology, theory and technologies : the collection of scientific papers. – Pereiaslav, **2023**. – Vol. 17. – С. 159–179.

235. **Фабрична Я.** Вправи для навчання майбутніх викладачів іноземних мов професійно орієнтованого письмового перекладу з теми "Teachers and Learners: New Roles and Competences" / Я. Фабрична // Іноземні мови. – Київ, **2024**. – № 1 (117). – С. 12–21.